

Rostislav Iščenko: EU se pustila do nezvládnutelného ...

- CZ24 News | 1. prosince 2020

EU: Ministři obrany zemí EU debatují o variantách strategické součinnosti bez USA a NATO. Formálně tvrdí, že pokud se USA za Bidena vrátí k tradičnímu formátu spolupráce s EU, tak tyto přípravy prostě pomohou zvýšit přínos Evropy pro celkovou bezpečnost, ale de facto se jedná o záměr hrát samostatnou vojensko-politickou úlohu, získat schopnost extrapolace síly a ochrany bytostných zájmů EU na celé zeměkouli.

Myšlenka to je nádherná. Rozštěpený Západ je mnohem lepší, než Západ jednotný. Hlavní je, že myšlenka to není nová. Kdysi už existovala Západoevropská unie, mimochodem, docela nedávno, všeho všudy v roce 2011, ukončila svou činnost. V 90ých Francie a Německo aktivně prosazovaly ideu resuscitace v té době už polomrtvé ZEU a vytvoření na jejím základě NATO bez USA – čistě evropského bezpečnostního systému.

Tehdy byl pro takové rozhodnutí ideální okamžik. Američané sami váhali, protože nebyli přesvědčeni, že po rozpadu SSSR má smysl zachovávat NATO. Evropa se již vůbec ničeho nebála. Slabé Rusko existovalo kdesi daleko (na periférii ekumeny) a samo by nebylo proti vstupu do EU. A jak se tam hnala celá východní Evropa a všechen postsovětský prostor – to se nedá ani popsat. Celkově, “konec příběhu” a všeobecný “zlatý věk”. Ale nepodařilo se to. Američané rozhodli, že menší evropské bratry nelze nechat bez dozoru.

Správně to, mimochodem, rozhodli. Ve skutečnosti je “jednotná Evropa” možná stejně tak, jako “bratrstvo” kavkazských národů jenom v tom případě, když je sjednocuje nějaká nezpochybnitelná vnější síla. Na Kavkazu touto silou byly Persie, potom Turecko, poté Rusko a SSSR. Jakmile vnější síla zmizela, “mírové národy” přestaly klidně pást a začaly se se zápalem zařezávat navzájem “podle

odkazu předků”.

S Evropou je to totéž. Někdy se objevuje všeevropský hegemon. Všekavkazští hegemoni v podobě Velké Arménie Tigrana II. nebo řízené Bagrationy, potomky arménských Bagratidů, Gruzie Davida Budovatele a jeho dcery Tamary se také někdy objevovali. Ale ne nadlouho. V obou případech, i v evropském, i v kavkazském jde ne až tak o mocné nepřátele, obkličující nové státy, jako o nechuť sjednocených národů podrobovat se sjednotiteli z vlastního prostředí.

Například, u Velkého knížectví Moskevského a Vladimírského byli i nepřátelé o nic méně mocní, a nebylo jich vůbec méně, ale daleko více, a vnitřní neshody po staletí neustávaly, ale stát rostl a sílil, a změnil se za nějakých 150-200 let (od Ivana III. po Alexeje Michajloviče a Petra I.) z nevelkého závislého knížectví za humny Evropy ve velké impérium.

Když se v Evropě začal objevovat Napoleon, sjednocovali se proti němu všichni, třebaže objektivně zvyšoval životní úroveň, osobní svobody, vnější a vnitřní bezpečnost, a také předbíhající ekonomický rozvoj garantoval efektivněji, než předchůdci ze starých dynastií roztržité Evropy. Evropa vždy cítila nutnost sjednocení, ale nikdy nebyla připravena se sjednocovat pod svrchovaností některého z evropských států. Pro zabezpečení jednoty vždy potřebovala vnější sílu. USA byly pro EU skvělým vnějším sjednotitelem. Na jedné straně, země, jež byla vytvořena lidmi, pocházejícími z Evropy na základě evropské kultury, na druhé, stát, jenž nemá žádný vztah k Evropě, jenž není ponořen po staletí do odvěkých místních pohraničních neshod, je schopný být nezájatým arbitrem pro Evropu v téže míře, v jaké bylo Rusko pro národy Kavkazu a Střední Asie.

Ale USA vyčerpaly zdrojovou základnu a už nemohou být pro EU ekonomickou lokomotivou, politickým protektorem a vojenským ochráncem. Staly se už konkurentem, když bojují s Evropou o tentýž kus koláče. V EU to chápou, ale nazývat věci pravým jménem se zatím neodhodlávají.

Nicméně, zatímco ministři obrany EU s moudrým výrazem zkouší vybudovat obrysy vlastního evropského bezpečnostního systému, Polsko a Maďarsko ve značně jednodušší otázce, jakou je schvalování rozpočtu EU, blokují přijetí rozhodnutí a otevřeně prohlašují, že “takovou EU nepotřebujeme”. Zatím se jedná o disciplinované plnění rozhodnutí všeevropských struktur. Bez toho EU určitě nebude jednotnou unií.

Polsko-maďarská nespokojenost s liberální nadvládou v EU je pochopitelná – v obou zemích jsou u moci konzervativci-traditionalisté. Ale jde o to, že když EU nebude schopná se domluvit na jednotné migrační politice, tak o žádné společné zahraniční a hospodářské politice se nedá hovořit. Není náhoda, že totéž Polsko se aktivně pokouší blokovat budování Severního proudu 2, na němž je velmi zainteresováno Německo.

A zatím jednotná vojenská politika, vytvoření společné evropské armády předpokládají ještě větší úroveň integrace. Ale bez zřízení společných ozbrojených sil není žádná evropská alternativa NATO možná. Žádná evropská země nedisponuje potenciálem, dostačujícím pro zřízení a zaopatření současných ozbrojených sil. Právě proto bez USA dnes všechny armády NATO nic neznamenají ani společně, ani zvlášť.

Evropská alternativa NATO je možná pouze na základně hluboké politické a ekonomické integrace. Ale většina zemí EU je jak proti předání pravomocí národních vlád nadnárodním orgánům, tak i proti poskytnutí práva rozhodovat té zemi, která živí Evropskou unii (Německo ve spojení s Francií).

Samozřejmě by bylo možné navrhnout jim místo USA Rusko. Tím spíš že východní Evropa žila dlouho pod ruským deštníkem, ale i bezpečnost Západní (jak vnitřní, tak i zahraniční) byla od roku 1814 po rok 1853 zabezpečována ruským monarchou. Ale dobrovolně EU takovou službu od Ruska nepřijme.

Kupodivu, odmítáme Rusům evropanství prakticky ve všech případech, v tomto Evropa vidí Rusko Evropou. Nejen to, k ruské hegemonii Evropané pociťují ještě větší žárlivost, než k francouzské či německé. Spíše jsou ochotni se podrobovat Turkům nebo Číňanům, než vidět Rusko garantem své bezpečnosti a svým sjednotitelem.

Proto jsou všechny evropské zoufalé snahy vybudovat samostatnou vojenskou sílu, potřebnou a dostačující pro polohování EU jako rovnoprávného globálního hráče, nesmyslné. Vnější sjednocující síla, která by Evropě vyhovovala, není, a sami se Evropané dobrovolně sjednotit nejsou schopni. A to je dobrá zpráva. Protože to znamená, že Západ se i nadále bude drobit, a ztrátou jednoty, rozdělením se na tradiční knížectví a království o velikosti ne příliš velké ruské louky (nebo lesa), ztrácí Západ velkou část svých ambicí. Vůči sobě navzájem nepřátelské se jeho střeptiny stávají docela schopné domluvy. Ne všechny, pochopitelně, ale všechny nepotřebujeme, stačí nám ty solventní.

Takže záměry EU na osamostatnění se ve vojenském plánu je třeba vítat a takové pokusy podporovat. Ať si hrají na vojáčky, ať Německo trochu častěji posílá své válečné lodě "předvádět sílu" Číně. Ať si Francie s Itálií tradičně vyjasňují s Tureckem, kdo je pánem ve Středomoří. Ať se Řecko vidí ve sladkých snech Byzancí a Polsko Řečí pospolitou. Čím víc blouznění, tím víc rozporů, čím víc rozporů, tím méně jednoty, čím méně jednoty, tím jednodušeji se tito ambiciózní sousedé dají zvládat .

Autor: Rostislav Iščenko

Překlad: PhDr. Vladimíra Grulichová

Zdroj: <http://www.novarepublika.cz>